

בע"ח (ירושלים) 48298-12-13 - מדינת ישראל נ' מתתיהו הירשמן

בע"ח (ירושלים) 48298-12-13 - מדינת ישראל נ' מתתיהו הירשמן ואח'מחוזי ירושלים
בע"ח (ירושלים) 48298-12-13

מדינת ישראל

נגד

1. מתתיהו הירשמן
 2. חיים הירשמן
 3. שמואל הירשמן
 4. ישראל הירשמן
 5. מארים צבי הירשמן
 6. ברוך אלימלך הירשמן
 7. עמרם הירשמן
 8. יצחק ואלעס
 9. אליעזר לנדי
 10. יעקב זיבאלד
 11. שרה הירשמן
- בית המשפט המחוזי בירושלים
[25.06.2014]

לפני כבוד השופט יעקב צבן, סגן נשיא
החלטה

1. לפניי בקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 8.6.14 בעניין רשימת חומרי החקירה (להלן: "ההחלטה").
2. ההחלטה הטילה על המבקשת את החובה להגיש לידי המשיבים רשימת חומר חקירה ערוכה בהתאם להנחיות הפסיקה במ"ת (ב"ש) 6623-04-11 מדינת ישראל נ' חג'אג' ואח' (להלן: "פרשת חג'אג'").
3. בקצרת האומר, עניינו של התיק העיקרי בכתב אישום אשר הוגש נגד 11 נאשמים, המשתייכים לפלג חרדי המכונה "קהילת המתמידים", בפרשה של קבלת כספי תמיכה ממשרד החינוך בהונאה בהיקף של מעל 48 מיליון ש"ח והלבנת הכספים. הפרשה מורכבת ומעורבים בה אנשים רבים, מטבע הדברים חומר החקירה שנאסף רחב היקף ותכולתו עלתה על 20 ארגזים.

4. הבקשה הוגשה מטעם המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה אשר לטיפולו עבר ניהולו של התיק. עם קבלת התיק ועובר לקבלת ההחלטה, הועברה לידי המשיבים רשימת חומר חקירה חדשה בהתאם לתכליות החוק ולרוח הפסיקה. הרשימה החדשה צורפה לבקשה דנא. נטען, כי המדובר ברשימה המקנה מבט רחב וכולל על חומר החקירה ומאפשרת התמצאות בנבכיו. נטען כי לא עוגנה דרישה צורנית לעריכתה של הרשימה ועל כן קבע בית המשפט העליון בפרשת "השאש" את המבחן המהותי של הגשמת תכליתה של הרשימה. עריכת הרשימה מגלמת איזון בין זכות הנאשם להגן על עצמו ובין יכולתה המעשית של המדינה לבצע את העבודה הטכנית בשים לב למשאבים העומדים לרשותה. מכאן, קבע בית המשפט המחוזי בחיפה (ב"ש 4464/03 מחאג'נה נ' מדינת ישראל) שאין לחייב את המאשימה לפרט תוכנו של כל מסמך ומסמך אשר מקורו בנאשמים עצמם ובמילים אחרות: מסמך שנתפס אצל הנאשמים. המאשימה קטלגה בנפרד את המסמכים שנתפסו אצל המשיבים וסימנה אותם כ"מוצגים", סרקה אותם והם מנויים על "אינדקס הסריקה", כך מכנה כעת המבקשת את רשימת חומר החקירה שהוגשה בראשונה ואליה מתייחסת ההחלטה. מעבר לכך, אינדקס הסריקה מאפשר "שיוט נוח בחומר החקירה" ומעצים את ערכה של הרשימה החדשה בהענקת מבט רחב וכולל בחומר החקירה. אשר על כן, בהתגשם תכליות החוק, עתרה המבקשת לקבוע כי בעריכת רשימת חומר החקירה החדשה עמדה בחובתה על פי הוראת סעיף 74 לחסד"פ.

5. התנגדותו של המשיב 4 לבקשה נסמכת על שני אדנים- באופן מקדמי, היעדר זכות פרוצדוראלית לעיון מחדש בענייננו אלא על דרך של הגשת ערר לבית המשפט העליון; ולגופו של עניין, תכלית עריכת רשימת חומר החקירה. נטען כי אין ברשימה החדשה כדי להגשים את תכליות החוק ולעמוד בצורניות הרשימה כפי שנקבע בפרשת חג'אג'. הרשימה אינה מאפשרת התמצאות במרחב חומר הראיות העצום, כך למשל חומר חקירה שהוכתר כ"תיק תמיכה ממשרד החינוך- חיים של תורה ויראת שמיים", שהינו חלק מ"ארגזים ממשרד החינוך", מכיל 351 מסמכים שאינם מפורטים כלל. עוד למשל- קלסר ל"ז המפרט חומר חקירה מסוג של "ניילונים עמותת מאורי ישרון" ללא כל פירוט נלווה לעניין תוכנו ומהותו. מה גם, כותרות של מסמכים חומר החקירה בארגז זה נכתבו בכתב יד בלתי קריא.

6. המשיב 2 התנגד לבקשה מהטעם שלא הוגשה רשימת חומר חקירה כי אם רשימת קלסרים המקושרת לאינדקס סריקה בצירוף "רשימת אב", כהגדרת המבקשת, של תוכן חלק מהקלסרים. נטען כי אין ברשימות כגון דא לעלות לגדריה של רשימת חומר חקירה. לשיטתו, יש לאבחן בין ענייננו לפרשת "השאש", שם הכיר בית המשפט במקבץ רשימות המורכב מרשימת קלסרים ומרשימת תוכן חומר החקירה המאוגד בכל קלסר ואין צורך ברשימה אחת רציפה. נטען כי הרשימה בה עסקינן אינה מפרטת את חומר החקירה בכל קלסר ואף אינה חובקת את כל חומר החקירה שנאסף על ידי המשטרה, על כן אינה מהווה "מפתח תיק" ואין להכיר בה כ"רשימת חומר חקירה". ב"כ המשיב הטעים כי לא ניתן לייחס למי מהמשיבים חזקת ידיעה של החומר שנתפס אצלו, בפרט בגין החומר שנתפס אצל משיב אחר.

לא הוגשו תגובות מטעם יתר המשיבים.
דיון והכרעה

7. בלב העניין עומדת בעת הזו רשימה חדשה של חומרי חקירה. מהי, אפוא, אותה הרשימה? הרשימה מהווה למעשה מקבץ של רשימות שונות: האחת, מפרטת את שמות הקלסרים בכל ארגז וסימונם תוך שמירת המספור שנקבע באינדקס הסריקה. השנייה, רשימות משנה המפרטות את התוכן של כל קלסר של חומר חקירה שלא נתפס מהנאשמים. השלישית, רשימת הקלסרים המכילים חומר חקירה שנתפס מהנאשמים שבעמודת ההערות צוינו המסמכים המתויקים בכל קלסר לפי מספר הנומרטור שניתן להם באינדקס הסריקה. הרביעית, רשימת כלל התקליטורים בתיק לפי סוגם וסימונם באינדקס הסריקה. החמישית, פלט הפקות של תוצרי האזנות סתר וסיווגן.

לאחר שעיינתי ברשימה, הגעתי לכלל מסקנה כי אין בה כדי להעניק יכולת התמצאות בנבכיו התיק ולהוות "מפתח לחומר החקירה". הרשימה אמנם משופרת ומפזרת מעט מהערפל שלקתה בו הרשימה המקורית, זו המכונה כעת "אינדקס סריקה", אך עדיין אין בה כדי להגשים את תכלית עריכתה. הרשימה מהווה למעשה מקבץ של רשימות ותתי רשימות, שלא בהכרח יש בהן כדי ללמד על טיבו ומהותו של כל מסמך, מועד עריכתו וזהות עורכו. מעבר לכך הרשימה מתייחסת למקבצי מסמכים כאחד ללא פירוט של כל מסמך ומסמך. כן לא ניתן מהרשימה לקשור כל מסמך ומסמך לנאשם קונקרטי. הרשימה בחלקה ערוכה בכתב יד שאינו קריא וברור כדבעי. איני מוצא להפליג ולחזור על דבריי בהחלטה מיום 8.6.14. אוסיף שלטעמי אין רבותא לעובדה שחלק מחומר החקירה נתפס אצל המשיבים על מנת להסיר מחובתה של המבקשת לערוך רשימה שתקנה מבט רחב וכולל בחומר החקירה. המבקשת תערוך רשימה נוספת בהתאם להנחיות הפסיקה בפרשת חאג'א ותגישה לעיון ב"כ המשיבים עד ליום 13.7.14.

ניתנה היום, כ"ז בסיון התשע"ד, 25 ביוני 2014, בהעדר הצדדים.